

Memòria justificativa, econòmica i de perspectiva de gènere del Projecte de Llei de mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania

1. Consideracions generals prèvies

D'acord amb el que disposa l'article 92 del Reglament del Consell General, els projectes de Llei aprovats pel Govern, amb l'exposició de motius corresponent, seran tramesos pel cap de Govern al Consell General acompanyats d'una memòria justificativa i econòmica, d'una memòria justificativa segons la qual la iniciativa legislativa preveu de manera adequada la perspectiva de gènere, i la documentació i els antecedents necessaris perquè el Consell General s'hi pugui pronunciar.

El Principat ha viscut una situació d'emergència sanitària sense precedents causada per la pandèmia del coronavirus SARS-CoV-2. La rapidesa amb què ha actuat aquest virus i la dimensió de les seves conseqüències van obligar el Govern a prendre nombroses mesures excepcionals en el marc de les seves competències. Totes les disposicions que s'han anat adoptant han estat degudament justificades i van ser proporcionades a la gravetat de la situació.

En aquestes circumstàncies, el Consell General va aprovar la Llei 3/2020, del 23 de març, de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2 pel procediment d'extrema urgència i necessitat previst a l'article 60 de la Constitució. Això no obstant, i amb motiu de l'evolució de la pandèmia i la seva dilatació en el temps, es va considerar necessari complementar les accions inicialment previstes, mitjançant la Llei 5/2020, del 18 d'abril, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2, derogatòria de l'anterior, modificada per la Llei 7/2020, del 25 de maig. Seguidament, es van aprovar un nou seguit de disposicions extraordinàries mitjançant la Llei 16/2020, del 4 de desembre, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2, modificada per la Llei 1/2021, del 28 de gener, i la Llei 3/2021, del 18 de març. Tanmateix, va ser necessari aprovar nous paquets de preceptes excepcionals que van donar lloc a la Llei 6/2021, del 15 d'abril; la Llei 17/2021, del 17 de juny, i la Llei 34/2021, del 16 de desembre, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.

Igualment, en els darrers anys el Govern ha desenvolupat mesures per tal d'afavorir la cohesió social i millorar les condicions de vida de la ciutadania, i en concret, amb l'objectiu de fer créixer els salaris més baixos i així poder apujar el poder adquisitiu, el 2019 i el 2020 es va aplicar l'increment de l'IPC, com a mínim, als salaris que es trobaven per sota dels 24.000 euros anuals, aplicable també a diverses pensions, de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i altres regulades per la llei en vigor relativa als serveis socials i socio-sanitaris.

D'altra banda, el mecanisme de la suspensió temporal dels contractes de treball i la reducció de la jornada laboral va permetre, durant el període de vigència,

evitar l'acomiadament de persones assalariades i la destrucció del teixit productiu. També va servir per acompanyar les empreses que han vist suspesa o reduïda l'activitat a conseqüència de l'emergència sanitària i els seus treballadors, durant el període de reactivació progressiva posterior a la declaració parcial de la fi de l'emergència sanitària.

Enguany, després d'un 2021 de recuperació econòmica, en què el consum a escala mundial s'ha incrementat de forma notable i ha provocat fins i tot problemes d'abastiment de certes matèries primeres, hem de fer front a noves incerteses derivades del conflicte a Ucraïna i del seu impacte sobre els mercats globals, amb importants efectes econòmics i socials, que està impulsant una escalada de la inflació i una caiguda del poder adquisitiu de les llars.

Igualment significativa ha resultat l'elevada tensió des del punt de vista de l'oferta disponible del mercat de lloguer d'habitatges residencials que està patint el nostre país. Aquesta circumstància s'ha vist agreujada per l'impacte social i econòmic de la crisi sanitària ocasionada pel coronavirus.

Davant d'aquesta situació, el Govern es veu obligat a donar una resposta decidida i valenta, però també consensuada, amb els agents econòmics i socials, consultats en el marc del Consell Econòmic i Social, a través de mesures orientades a potenciar tres eixos de sostenibilitat: l'econòmica, la social i la mediambiental.

Aquesta conjuntura comporta la necessitat de reforçar les mesures existents amb un nou paquet de decisions que ajudin a pal·liar els efectes acumulats d'ambdós situacions per tal de contenir la pèrdua del poder adquisitiu de la població.

2. Contingut del Projecte de Llei

Aquest Projecte de Llei està estructurat en quatre articles i cinc disposicions finals. Els articles 1 a 4 recullen la revaloració dels sous més baixos, l'increment de les pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social d'un import brut inferior al salari mínim interprofessional, l'aprovació d'un pressupost extraordinari per finançar les mesures amb vista a millorar el poder adquisitiu de la ciutadania, i la no aplicació per als empresaris del deure d'informació comparativa en els models de memòria dels comptes anuals aprovats pel ministeri encarregat de les finances.

L'article 1 estableix l'obligació per a l'empresari, entès en els termes de l'article 11 de la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals, d'aplicar un augment del 3,3% del sou per als treballadors que percebin un salari fix brut que, en còmput anual i per a la jornada legal ordinària de treball, sigui inferior a 27.130,44 euros. Amb el benentès que aquesta mesura és d'aplicació parcial en cas que l'increment hagués estat inferior, supòsit en què la mesura s'aplica de forma proporcional, o no és aplicable en el cas que el salari del treballador ja s'hagués vist incrementat en aquell percentatge o un de superior en els darrers

dotze mesos o que no siguin noves contractacions efectuades durant els darrers dotze mesos.

L'article 2, íntimament vinculat a l'anterior, correspon a la pujada de les pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social d'un import brut inferior al salari mínim interprofessional. Aquest augment s'estableix en un 3,67% si en data 31 de maig del 2022 l'import mensual percebut per la persona beneficiària, tenint en compte totes les pensions que rep, és inferior al salari mínim interprofessional. Aquesta mesura afecta els residents que compleixen certs requisits relatius al període mínim de cotització depenent de la tipologia de la pensió, que s'estableix en 25 anys. L'increment l'assumeix el Govern com un ajut no contributiu a fi de no afectar la sostenibilitat del sistema de pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, i es manté mentre la persona assegurada continuï complint els requisits establerts.

L'article 3 dota el Govern de les eines econòmiques per tal de poder atendre aquestes mesures. Certament, l'execució d'aquestes decisions necessita la dotació pressupostària suficient a càrrec dels pressupostos de l'Estat. Per aquest motiu aquest article conté les eines suficients per assumir la despesa que se'n deriva mitjançant l'aprovació d'un crèdit extraordinari i els suplement de crèdits corresponents, així com l'encàrrec al Govern, mitjançant el Ministeri de Finances, d'actualitzar el Pla d'equilibri financer del pressupost extraordinari destinat al finançament de les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2, al més aviat possible. En qualsevol cas l'import total del crèdit extraordinari, del suplement de crèdit i dels crèdits ampliables s'estableix en un màxim de 10 milions d'euros.

L'article 4 preveu, en relació amb l'exercici social del 2021, la no aplicació de l'apartat 7 de l'article 17 de la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, per als empresaris que utilitzin els models aprovats a l'ordre ministerial del 30-3-2022 per la qual es modifica l'ordre ministerial del 23-6-2021 relativa a la presentació dels formularis declaratius de l'impost sobre societats i l'impost sobre la renda dels no-residents fiscals.

Les disposicions finals inclouen canvis directes de diverses normes. Així, es modifica la Llei 11/2012, del 21 de juny, de l'impost general indirecte mitjançant la disposició final primera, en concret l'article 58.4, per incloure dins el tipus de gravamen reduït d'aquest tribut les compreses, els tampons higiènics, els bolquers i els articles similars. Mitjançant la disposició final segona es modifica la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc), en concret l'apartat c de l'article 3 i l'apartat 5 de l'article 20, el primer relatiu a la definició d'*autoconsum*, i el segon en facultar el Govern per desenvolupar reglamentàriament la figura del productor-consumidor, l'àmbit territorial en el qual es permet aquest autoconsum i els aspectes necessaris per a l'aplicació efectiva de la mesura. Alhora, es reconeix la funció de les xarxes de distribució i de transport en el trànsit de l'energia elèctrica en el marc de l'autoconsum.

La disposició final tercera modifica la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, en concret la disposició addicional, amb l'objectiu

de posposar el compliment de l'obligació del dipòsit de comptes anuals davant el Registre de Dipòsit de Comptes fins als exercicis iniciats a partir del gener del 2023 per als empresaris, diferents de les societats anònimes o de responsabilitat limitada, amb una xifra anual d'ingressos totals inferior a 150.000 euros.

Mitjançant la disposició final quarta s'encomana al Govern l'elaboració de la proposta de modificació de l'impost sobre els habitatges buits (IHB) creat a l'article 26 de la Llei 3/2019, del 17 de gener, de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges, amb l'objectiu d'incrementar-ne l'eficiència en termes d'una recaptació finalista i associada a la promoció de l'habitatge de protecció social o de preu assequible.

Finalment, la disposició cinquena regula l'entrada en vigor de la Llei, que queda fixada per a l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* a excepció de la disposició final primera, que entrarà en vigor l'1 de juliol del 2022.

3. Valoració de l'impacte econòmic

La valoració de l'impacte econòmic de les mesures incloses en aquest Projecte de Llei es resumeix en el quadre següent:

Descripció de la mesura	Impacte econòmic sobre els ingressos de l'Estat	Impacte econòmic sobre les despeses de l'Estat
Increment de les pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social		1.250.000 €
Modificació de l'impost general indirecte	-60.000 €	
TOTAL	-65.000 €	1.250.000 €

Així mateix, el Projecte de Llei preveu un crèdit extraordinari de fins a 10 milions d'euros per donar suport no tan sols a les mesures aquí incloses sinó també a les relacionades amb la millora del poder adquisitiu dels ciutadans, però que s'han desenvolupat per via reglamentària. En aquest sentit, cal considerar els augments del salari mínim i els seus impactes en el llindar econòmic de cohesió social i les prestacions socials que en depenen. També cal esmentar l'increment del programa Renova, la gratuïtat del transport públic i els canvis de criteris d'aplicació de diferents beques del ministeri encarregat de l'educació i d'ajuts a l'habitatge.

4. Valoració en relació amb la perspectiva de gènere

La perspectiva de gènere és un dels principis d'actuació que la Llei 6/2014 estableix per a l'àmbit dels serveis socials i socio-sanitaris. La norma determina que tots els programes, els protocols i les actuacions de serveis socials i

sociosanitaris han de tenir en compte i integrar les qüestions de gènere, que inclouen activitats específiques en l'àmbit de la igualtat i l'acció positiva davant de posicions de desavantatge.

A més, l'article 5 de la Llei 13/2019 determina que el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació informa, amb caràcter transversal, l'actuació de tots els poders públics. Les administracions públiques l'han d'integrar en l'adopció i l'execució de totes les disposicions normatives i les polítiques públiques. En particular, els poders públics i les administracions públiques han d'integrar el principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en totes les seves actuacions i en l'adopció i l'execució de les disposicions normatives i les polítiques públiques.

La igualtat de gènere constitueix un dels Objectius de desenvolupament sostenible, l'ODS 5, que ha estat inclòs en el Pla estratègic per a la implementació dels Objectius de desenvolupament sostenible, aprovat mitjançant un acord de Govern del 17 d'abril del 2019 com una eina transversal per a la consecució de tots els objectius de l'Agenda 2030.

Dit això i un cop analitzat aquest Projecte de Llei, es pot concloure que preveu de manera adequada la perspectiva de gènere.

Andorra la Vella, 7 de juny del 2022

Xavier Espot Zamora
Cap de Govern